

Ameriški državni department poslal novo protestno noto Jugoslaviji

General Tito odgovoril poslaniku Pattersonu
PARADA AMERIŠKE DIVIZIJE

Washington, D. C., 21. avg.—Ameriški državni tajnik Acheson se v sestanku s časniki izjavil, da je poslal tretjo noto jugoslovanski vladi. Nota vsebuje protest proti jugoslovanskim letalcem, ki streljali na ameriški transportna letala, kar ni bilo dovoljeno. Nočnega takojšnjega izpustitve letal in članov posadke letal, da bili internirani. Nota, dostavljena jugoslovanski vladi, omenja, da so jugoslovanski letalci streljali na ameriški transportno letalo C-47 in prileteli na tla 9. avgusta. Na tla so streljale s ranile enopostopnika. Nota dalje pravi, da napredno nadaljnje ameriško transportno letalo, ki je odletelo od Vidmu, Italija. Acheson je dalje rekel, da imamo vrste ne bi smeli opustiti trenja med prijateljskimi državami. Nič ne bi smel letati na letala, ki se izgubijo v našem vremenu. Jugoslavija je dobila zagotovilo, da ameriška letala ne bodo letela prejenega ozemlja razen v slabega vremena.

Ameriški podtajnik je dejal, da ni tako, da bi pojasnila svojega stališča glede ruskih zahtev o letalski sovjetsko-turški kontrolni komisiji, zaeno pa poudaril, da bo Amerika podala Turčiji. Acheson je prišel, da so ameriške boje ladje v Atlantiku proti Sredozemnemu morju. Ameriški admiralski krmarice, kateremu poveljnik je Franklin D. Roosevelt. Acheson je naznanil, da so poleteli ameriški letal iz Avstrije v Italijo ustavljeni.

Glavni tajnik Byrnes, ki je bil informiran predsednika Trumanu, ki se nahaja na jadrski, o situaciji v Jugoslaviji. Charles G. Ross, Trumanov pomočnik, je dejal, da ne ve, ali bo predsednik podal izjavo ali ne, kar je v zvezi od razpletu dogodkov.

Washington, 21. avg.—Jugoslovanski parlamentni urad je priznal, da jugoslovanski letalci streljali ameriško transportno letalo, ki je ignoriral signale, naj se odmakne na tla. Priznanje vsebuje, da je bila izročena ameriški poslaniku Richardu C. Pattersonu v Beogradu.

Glavni ameriški stan v Frankfurtu je naznanil, da je odredil preiskavo obdolžitve, da vojaške avtoritete drže nekatere ameriške civiliste v ječi dva meseca brez obravnave. Nekateri sploh ne vedo vzroka aretacije.

Washington, D. C., 21. avg.—Trgovinski tajnik Henry A. Wallace je obdolžil federalno upravljalno agenturo zastopanja zamorcev in rasnih diskriminacij. Te se očitujejo v plemenskih ločitvah. Obdolžitve vsebuje pismo, katero je Wallace poslal delavskemu tajniku Schweljenbachu.

do zaključka, da ameriške avtoritete nočejo prepoznati pletov preko ozemlja prijateljske države. To je sistematično kršenje suverenitete Jugoslavije.

Jugoslovanska vlada ni komentirala pridržanja sedemih ameriških državljanov, ki so bili na letalu, ki se je moralo spustiti na tla v bližini Ljubljane. Ti se nahajajo v nekem ljubljanskem hotelu. Vlada še ni naznanila, kdaj bodo izpuščeni. Maršal Tito je zanimal Pattersonovo trditve, da se je ameriško letalo izgubilo v teku viharja. Dejal je, da sploh ni bilo viharja in da je bilo nebo jasno.

Gorica, 21. avg.—Deset tisoč vojakov ameriške 88. divizije je v polni bojni opremi izvažalo paradirom v zavezniški okupacijski coni ob Morganovi liniji v Julijski Krajini. Parada je bila razkazovanje sile, da so jo lahko opazovale jugoslovanske čete na drugi strani linije.

Vsi ameriški vojaki, ki strazi Morganovo linijo vzhodno od Trsta, so se udeležili parade. Organizirala je bila v trenutku poslabšanja odnošajev med Ameriko in Veliko Britanijo na eni strani in Jugoslavijo ter Rusijo na drugi.

Vojaki so paradirali mimo odra, na katerem so stali general John C. H. Lee, vrhovni poveljnik zavezniških sil v Sredozemlju, general Bryant E. Moore, poveljnik ameriške divizije v Julijski Krajini, in drugi visoki ameriški in britski vojaški častniki. Parada je bila v bistvu pretna Jugoslaviji in Rusiji.

Vojaske sodišče prevzelo oblast

Avtoritete odredile preiskavo obdolžitve

Friedberg, Nemčija, 21. avg.—Ameriško vojaško sodišče je prevzelo oblast nad ameriški civilisti v Nemčiji. Prevzetje je povezano s slučajem Ralpa K. Betza, bivšega ameriškega vojaka, ki je obdolžen, da se je vrnil v Nemčijo nelegalno.

Zagovornik Betza je stotnik Earl J. Carroll iz San Bruna, Cal. On je dejal, da je vojaško sodišče s prevzetjem jurisdikcije kršilo ameriško ustavo. "Oblast vojaške vlade izvira iz ustave," je dejal. "Vojaško sodišče ne more zanikati ustavnih pravic ameriškega državljanu. Betz je civilist in njegova zadeva ne spada pred vojaško sodišče."

Carrollovo izvajanje je zavrnil major Marc J. Robinson, pomožni šef pravne divizije ameriške vojaške vlade. Dejal je, da je general McNamey, vrhovni poveljnik ameriških okupacijskih sil v Evropi, poveljnik oblasti vojaškemu sodišču in da ima on odločilno besedo v vseh zadevah.

Washington, D. C., 21. avg.—Vladna agentura obdolžena zastopanja

Domače vesti

Novi grobovi
Presto, Pa.—Dne 16. avg. je naglo umrl Frank Skerl ml., star 29 let in član društva 166 SNPJ. Zapušča žena, sina, starše in štiri brate ter eno sestro.

East Palestine, O.—Dne 8. avg. je umrla Josephine Steber, stara 30 let in rojena v Ameriki. Bila je članica SNPJ od otroških let in ob smrti članica društva 55 SNPJ. Zapušča očeta, dva brata in tri sestre.

New York, N. Y.—Tukaj je umrl Ivan Malalan, star 55 let in doma iz Opčin pri Trstu. Bil je vdovec in v stari domovini zapušča sorodnike.

Is Clevelanda
Cleveland.—Dne 18. avg. je umrl John Ogrin, star 69 let, doma iz Stare Vrhne in v Ameriki 46 let. Tukaj zapušča žena, dva sinova, tri hčere in enega brata ter vnuka, v stari domovini pa več bratov in sester. Bil je član društva št. 5 SNPJ.

Istega dne je umrl Paul Nadabath, star 58 let, doma iz Ljubljane in v Ameriki 34 let. Bil je član SMZ in delničar SND. Zapušča žena in enega sina, ki je mornarjni zdravnik, v starem kraju pa brate in sestre.—Dne 16. t. m. je umrla Veronika Markovič, stara 48 let in doma iz Hrvaške. Zapušča moža, sina, hčer in dve sestri ter dva brata.—Dne 18. t. m. je umrla Mary Kočevar, stara 70 let in doma iz ljubljanske okolice. Zapušča sina, brata in sestro.—Dalje je istega dne umrla Teresija Kmet, po domače Kmetova mama, stara 78 let.—Dne 19. avg. je umrl Frank Okoren, star 68 let. Zapušča žena, tri sinove in dve hčeri.

Konec stavke mornarjev blizu

Detroit, Mich., 21. avg.—Glavni stan Splošne mornarske unije, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, je naznanil, da bo stavka mornarjev na parnikih, ki vzdržujejo promet na Velikih jezerih, kmalu končana. Nekateri kompanije so že sklenile pogodbe z unijo. Med temi je Michigan-Atlantic Transportation Co. Podpisala je pogodbo, ki določa zvišanje plače in skrajšanje delovnega tedna na 40 ur. Joseph Curran, predsednik unije, ki je oklicala stavko, je naznanil pogajanja z drugimi kompanijami.

Prostovoljci prihajajo v ameriško armado

Washington, D. C., 21. avg.—Čez 900.000 prostovoljcev se je prijavilo za službo v armadi po porazu Japonske pred enim letom. Zadevno naznanilo je objavil vojni department.

Vzpostavitev kontrole cen odrejena

Zito in mlekarški izdelki izvzeti

Washington, D. C., 21. avg.—Dekontrolni odbor je odredil vzpostavitev kontrole cen za vse vrste mesa, olja iz zelenjave in produkte iz bombažnega semena. Naznanil je, da so vsi člani odbora odobrili odredbo.

Paul Porter, načelnik urada administracije cen, je dejal, da bodo vzpostavljene strojne cene, ki so bile v veljavi 30. junija. Zadevno odločitev bo podal federalni poljedelski department v petek.

Žito, mleko in mlekarški izdelki so izvzeti, toda kontrola bo restavrirana, če bodo cene narasle.

Načelnik dekontrolnega odbora je Roy L. Thompson. On je sinoči govoril po radiu in apeliral na ameriško ljudstvo, naj podpira odbor v vseh ozirih. Izrekel je tudi upanje, da bo ljudstvo podprlo vse korake, katerih cilj je preprečenje inflacije.

Kitajska ni počistila pristanišč

Embargo bo ostal v veljavi

Washington, D. C., 21. avg.—Pomožna organizacija Združenih narodov UNRRA je naznanila, da Kitajska še ni počistila svojih pristanišč, da so stroji in drugo blago še na parnikih, namesto da bi bili poslani v kraje, kjer jih potrebujejo. Iz tega razloga bo ostal embargo in v veljavi.

Zadevno naznanilo je objavil general Lowell W. Rooks, pomožni direktor UNRRA. Dejal je, da se embargo aplicira le na stroje in drugo industrijsko opremo, ne pa za živila. Pomožna organizacija še vedno pošilja živila v kitajske pokrajine, v katerih ljudje stradajo.

"Embargo je v skladu s kongresno akcijo," je rekel Rooks. "Zdaj pošiljamo le živila in druge potrebščine na Kitajsko. Naš urad na Kitajskem je dal zagotovilo, da bodo živila dostavljena lačnim ljudem."

Preosnova glavnega mesta Prusije

Sovjetske avtoritete odprle ruske šole

Berlin, 21. avg.—Koenigsberg, glavno mesto Vzhodne Prusije in trdnjava tevtonskih vitezov v trinajstem stoletju, se razvija v novo sovjetsko pristanišče ob Baltiku velike komercialne in vojaške važnosti. Rusi so ga prekrstili in se zdaj imenuje Kalingrad. Ime je dobilo po Mihajlu Kalininu, predsedniku Sovjetske unije, ki je umrl pred nekaj meseci.

Mesto je natrpano z ruskimi vojaki in civilisti in dobilo je ruski značaj. Železniška linija med luko in zaledjem, ki je bila porušena v teku vojne, je bila popravljena. Na postajo prihajajo vlaki z imigranti iz Rusije.

BRITSKE VOJAŠKE UTRDBE V PALESTINI

Avtoritete odredile evikcije židov v mestih

Jeruzalem, Palestina, 21. avg.—Britska vlada v Palestini, razkačena, ker ne more, kakor izgleda, ustaviti napadov židovskih teroristov, ki so dosegli višek v eksploziji bombe v hotelu King David, se je odločila za akcijo, ki nima primere v moderni zgodovini te dežele. Odredila je evikcijo židov iz stanovanj v centralnih distriktih Jeruzalema, Tel Aviva in Haife, glavnih židovskih mest v Palestini. V teh distriktih bodo zgrajene britske-vojaške utrdbe.

Evikcije bodo povzročile težkoče za prizadete. Oni, ki bodo izgnani, ne bodo mogli najti novih stanovanj. Židovski trgovci so izjavili da bodo izgubili vse zaradi britske akcije. Evikcija je bila poverjena britskim četam in policiji. Odredil jo je general Alan Cunningham, britski vrhovni komisar v Palestini.

Voditelji židovskih organizacij protestirajo. Glasilo teh organizacij piše, "da pričakovanj, da bodo židovske ustanove skrbne za one, ki bodo izgnani iz stanovanj, se ne bodo izpolnili. Britske avtoritete so s svojo akcijo demonstrirale, da smatrajo vse žide za odgovorne za dejanja, ki so jih izvršili člani terorističnih grup."

Britske avtoritete so izjavile, da so evikcije potrebne za zaščito vladnih ustanov pred napadi terorističnih grup.

Ahmed Šukairy, besednik Arabske lige, je zapretil, da bo liga apelirala na Rusijo za intervencijo, če ne bo kmalu palestinsko vprašanje rešeno v prilog Arabcem. Namignil je, da je liga že navezala stike s Moskvo in da bo poslala delegacijo v Rusijo.

Jamal Husseini, podnačelnik eksekutivnega odbora Arabske lige, se je izrekel proti britskemu načrtu glede razkosanja Palestine na štiri separate provincine. Izjavil je, da njegova organizacija ne bo poslala reprezentantov na konferenco v Londonu, na kateri bo razprava o razkosanju Palestine.

Policija streljala na stavkarje

Bagdad, Irak, 21. avg.—Pet oseb je bilo ubitih in 23 ranjenih, ko je policija streljala na oljne delavce, ki so zastavkali v Kirkuku. Policija je navalila na stavkarje, ko so demonstrirali na glavnem trgu mesta.

varnah. Parniki dovažajo tudi živila za ruske okupacijske čete.

Nemški cestni napisi so bili odstranjeni in nameščeni z ruskimi. V šolah in tudi na univerzi, na kateri je Immanuel Kant poučeval filozofijo, se sliši ruski jezik. Sovjetske avtoritete so odprle veliko število ruskih šol.

Konvencija tiskarske unije v Floridi

Kritika voditeljev Ameriške delavske federacije

Miami Beach, Fla., 21. avg.—Delegati mednarodne tiskarske unije so prišli na konvencijo svoje organizacije, ki se je pričela v tem mestu. Slišali so ostro kritiko voditeljev Ameriške delavske federacije.

Kritik je bil James A. Griffey, delegat krajevne unije v Little Rocku, Ark. Dejal je med drugim, da se ADF ne zanima za organiziranje delavcev v Arkansasu. V državi ima samo dva organizatorja, dočim jih ima Kongres industrijskih organizacij 38.

Griffey je pobijal predlog delegata Johna W. Jamisona iz Birminghama, Ala., naj tiskarska unija podpira organizatorično kampanjo ADF v južnih državah. Predlog je bil poražen. Drugi predlog, naj se konvencija izreče za uposlitev večjega števila vajencev v tiskarnah, je bil tudi poražen. Oglasilo se je več delegatov, ki so v svojih govorih naglašali, da mora unija šteti pravice vojnih veteranov, ki so bili ponovno uposleni v tiskarnah.

La Guardia odstavil uradnika UNRRA

Diskuzija o problemu brezdomcev

Berlin, 21. avg.—Fiorello La Guardia, generalni direktor pomožne organizacije Združenih narodov UNRRA, je na sestanku s časniki naznanil, da je odstavil britskega generala Fredricka Morgana kot načelnika UNRRA v Nemčiji za brezdomstvo, ker je izrekel žaljive opazke o poljskih židih in ruskih vojnih. Morganove opazke so objavili ameriški listi, ki so vražijo pomožno organizacijo.

Med temi listi je čikaška Tribuna, katero je La Guardia obdolžil potvarjanja in zavijanja vesti.

Na seji uradnikov UNRRA se je vršila diskuzija o problemu brezdomcev, ki so odvisni od pomoči pomožne organizacije. Med brezdomci so ljudje iz Jugoslavije, baltiških in poljskih pokrajin, ki se nočejo vrniti domov.

La Guardia je orisal svoj program glede rešitve problema brezdomcev, ki so v Nemčiji, Avstriji, Angliji in drugih evropskih državah. Število teh je najmanj 830.000. La Guardia je posvaril generala P. A. Kurotškina, pomožnega poveljnika ruske okupacijske sile v Nemčiji. Dejal je, da ne sme biti mehak napram Nemcem. Pozabili ne sme, da so Hitlerjeve armade v teku vojne porušile več ruskih mest in pobijale civiliste.

Korporacija naznanila ustavitve obrata

Detroit, Mich., 21. avgusta.—Chrysler Motor Corp. je naznanila ustavitve obrata v svojih tovarnah zaradi pomanjkanja avtnih pritliklin. Tovarne bodo zaprte teden dni. Ta čas bo produkcija avtomobilov in tovornih avtov pretrgana.

AMERIŠKI NAČRT GLEDE ADMINISTRACIJE TRSTA

Italijanski poskus za revizijo pogodbe se izjalovil

USTANOVITEV ZACASNE VLADE

Paris, 21. avg.—Ameriški državni tajnik Byrnes je predložil reprezentantom 21 zavezniških držav na mirovni konferenci nov načrt glede administracije Trsta in okolice. Ta predvideva med drugim ustanovitev začasnega režima za mesto, luko in okoliško ozemlje, ki naj bi izvrševal funkcije, dokler ne bo Italija podpisala mirovne pogodbe in se odpovedala suvereniteti in dokler ne bo varnostni svet Združenih narodov odobril statusa za internacionalizirano ozemlje. Do takrat ne bi Trst in okolica imela legalne vlade.

Byrnes je dejal, da se tržaška pokrajina ne sme smatrati za poraženo. To naj bi veljalo tudi za prebivalce. Dobil je naj bi status bivše sovražnice. Jugoslavija in Italija naj bi garantirala operiranje vodnih naprav, električnih central in drugih javnih naprav.

Ruska delegacija je pobijala Byrnesov načrt. Vztrajala je pri zahtevi, da morata policijska in orožniška sila priti pod jugoslovansko kontrolo. V administraciji tržaške luke naj bi imeli besedo tudi reprezentanti Čehoslovakije, Ukrajine, Albanije in Rumunije.

Poskus za revizijo mirovne pogodbe za Italijo se je izjalovil. Člani konferenčne komisije so zavrnili pet italijanskih predlogov za revizijo pogodbe. Poročilo zunanjih ministrov štirih velesil—Rusije, Amerike, Velike Britanije in Francije—o ustanovitvi administracije v Trstu bo predloženo mirovni konferenci. Izgleda, da bo izzvalo ostro debato med reprezentanti zapadnih držav in reprezentanti Rusije ter drugih slovanskih držav.

Brazilka delegacija je predlagala, naj se debata o tržaškem vprašanju odloži. S tem se je postavila na stran Italije, ki je prej prosila za odložitev diskuzije.

Včera sta dospela v Pariz Enver Hodža, predsednik albanske vlade, in dr. Karl Gruber, avstrijski zunanji minister. Oba bosta dobila besedo na plenarni seji mirovne konferencie. Reprezentanti Egipta, Kube, Mehike in Perzije bodo tudi govorili na seji.

Amerika je za pravičen mir

Truman govoril o potrebi yodatva

Washington, D. C., 21. avg.—Predsednik Truman je v svojem govoru v zvezi s proslavami 39-letnice rojstva ameriške letalske sile dejal, da Amerika je za pravičen mir in da ne zahteva reparacij in ozemlja kot zmagovalca v drugi svetovni vojni. Izrazil je tudi upanje, da bo državni tajnik Byrnes uspel v svojih prizadevanjih na pariški konferenci za mir, ki bo pravičen za zavezničke in poražene države. "Amerika mora prevzeti vodstvo v naporih za doseg trajnega miru," je rekel Truman. "Ako nimamo odločnosti in mentalnega razpoloženja za izvojevanje miru, ne bo zmaga v vojni dosti pomenila. Organizacija Združenih narodov mora dobiti policijsko silo za enforcement miru. Če je ne bo dobila, ne bo ničesar dosegla."

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto...

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Čerje oglasov po dogovoru - Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo...

Advertising rates on agreement - Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned...

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-58 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Glasovi iz naših naselbin

SE ZAHVALJUJE ZA DARILA

W. Aliquippa, Pa. - Ivanka Tomše, Smolenja vas pri Novem mestu, se zahvaljuje za darila iz Amerike...

"Draga tovarišica! - Iz daljnih Vaših rojstnih krajev Vas iskreno pozdravljam..."

Prejela sem tudi posteljno pogrnjalo, ki je zelo lepo. Prejela sem tudi čevlje, ki pa so bili na žalost premajhni...

V pismu prilagam sliko od mene in moje hčerke Jožice. Je zelo živa in je ne smem več samo puščati...

Vse kar sem imela od moje mame, pohištvo in posteljnino, so mi pobrali domači izdajci, medtem ko sem bila pri partizanih...

nih, tako da nima sedaj drugega kot to, kar so mi poslali dobri ljudje...

Iz gornjega pisma je razvidno, kako zelo je revica hvalnjiva za vse, kar je sprejela iz Amerike...

Theresa Garzel

POROČILO O PIKNIKU IN DRUGO

Detroit, Mich. - Naj nakratko poročam o skupnem pikniku tukajšnjih dveh podružnic SANSa...

Na pikniku je nastopil kot govornik Stane Krašovec, ki nam je podrobno razlagal težave naših bratov in sestri...

Skupni dohodki z vstopnicami znašajo \$962.55, izdatki pa \$544.35...

Razvoj tržiske tranzitne trgovine pred prvo svetovno vojno, ako ga primerjamo z razvojem pod italijansko upravo...

Table with 4 columns: Year, Value 1, Value 2, Value 3. Rows for years 1932-1938.

Trst je prirodna luka Jugoslavije

(Za Trst se bje huda borba v Parizu in izven Pariza. Po zaslugi politike zapadnih sil, predvsem Amerike in Anglije, Trst tudi po tej vojni ne postane del Slovenije in Jugoslavije...

Kako je važna Trst za Jugoslavijo in centralno Evropo, ali pa to gospodarsko zaledje za Trst, je posebno razvidno iz naslednjega članka izpod peresa Marijana Kocijančiča...

Trst se je razvijal iz neznanega obrežnega mesteca v velik emporij in industrijsko središče. K temu razvoju je pripomogel v prvi vrsti geografski in politični položaj Trsta...

Zgodovina Trsta in Benetk priča o antagonizmu med tema trgovskima središčema. Trst je že v srednjem veku moral brniti svoj obstoj proti tedanjemu benetskemu imperializmu...

Tržaški emporij se je začel razvijati, ko se je rešil beneskega gospodstva in ko se je po svoji lastni volji politično povezal na svoje naravno zaledje...

Gospodarska kriza Trsta pod Italijo je izvirala iz dejstva, da se je leta 1918 to mesto pripojilo Italiji iz nacionalističnih...

Ko je bil Trst po letu 1918 priključen Italiji, se je dotadanjim vrtooglavi gospodarski vzpon Trsta zaustavil in nato nazadoval...

Prebivalstvo Trsta se je od l. 1700 množilo kot sledi:

Table with 4 columns: Year, Value 1, Value 2, Value 3. Rows for years 1700, 1795, 1824, 1840, 1867, 1913.

Dočim pa je pod italijanskim gospodarstvom tržaško prebivalstvo do leta 1938 naraslo za 6000 oseb, je prebivalstvo Benetk v isti dobi naraslo za 120,000 oseb...

Tržaški pomorski ladijski promet je od leta 1810 narasel v sledečem tempu:

Table with 4 columns: Year, Reg. ton, Value 1, Value 2. Rows for years 1810, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860.

V pogledu pomorskega prometa (izražena v tonah) pred prvo svetovno vojno je značilna primerjava Trsta z Benetkami:

Trst leta 1900 2,588,624, leta 1923 4,572,588, porast 2,413,964. Benetke l. 1900 1,295,217, leta 1912 2,231,593, porast 936,376...

Trst kot luka Italiji ni potreben, dokazuje tale prikaz:

Table with 4 columns: Location, Value 1, Value 2, Value 3. Rows for Trst, Benetke, Genova.

Od leta 1924 pa do leta 1938 je Trst preživel krizo v prid benetskemu prometu, kakor kaže sledeča tabela pomorskega prometa...

Table with 4 columns: Year, Value 1, Value 2, Value 3. Rows for years 1923-1931.

Trgovski promet sloni v glavnem na železniških prometnih zvezah ter je nedeljivo povezan z Jugoslavijo in preko nje s svojim širšim zaledjem...

Skoro ves življenjski tok, ki hrani tržaški promet, se pretaka iz Trsta proti njegovemu zaledju in obratno v glavnem po dveh železniških progah...

Statistike iz dobe pred prvo svetovno vojno prikazujejo, da je Trst dal...

Table with 4 columns: Location, Uvoz, Izvoz, Skupaj. Rows for Goriška, Istra, Kranjska, Štajerska, Koroška, Solnograška, D. Avstrija, G. Avstrija, Češka, Moravska, Slezija, Galicija, Tirolska, Vorarberg, Bukovina, Madžarska in Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Nemčija, Italija, Švica, Srbija, Francija, Belgija, Ostale države.

in prejel sledeče količine ton blaga iz svojega zaledja (v letu 1913), kot kaže gornja tabela.

Iz te tabele je razvidno prostorno tržaško zaledje. V tržaško privlačno cono spadajo prvenstveno dežele v okviru bivše Avstro-Ogrske (to je 89.27%).

NIČ ČAROVNIŠTVA

ETBIN KRISTAN

V kakšnem manjšem gledališču nastopa "čarovnik". Pred vodom stoji vratar v baje indijski noši, na reklamnih deskah so fantastične slike spečih krasotic...

Pokojni Houdini, Thurston in njim enaki so izvajali, oziroma izvajajo svojo "magijo" v fraku ali v navadni obleki, ampak oni delajo le trike in ne vsiljujejo občinstvu vere...

Naš čarodej se pa ne zadovoljuje s tem. Njegove produkcije morajo gledalci smatrati za nadravne pojave in jih uživati z odprtimi usti in strah jih mora obhajati...

Takole piše svakinja Mici Hren iz Dobiletine pri Mozirju na Štajerskem: "... nikar ne verjemite propagandi, kaj se pri nasa dogaja. Vse je v redu! Odnošaji se na vse strani obračajo na boljše..."

Med gledalci so skeptiki, kateri ni verujejo v čarovnije. Prepričani, da je vse le hokus pokus, zavržejo tudi hipnotični prizor kot spretno goljufijo...

Kaj je hipnoza? Razlag je bilo mnogo, ampak reči se more le toliko, da je hipnoza spanju podobno stanje, v katerem je človek nenavado pristopen sugestijam drugega človeka...

Kako stara je hipnoza, ni dognano. O nekaterih mohamedanskih derviših v Afriki in o indijskih fakirjih trdijo, da hipnotizirajo sami sebe in se tedaj lahko trpinčijo na vse mogoče načine...

Ivanka piše med drugim to-le: "Danes, ko to pišem, je rešnjege telesa dan. Po trgu in preko Lav je po petih letih zopet šla procesija..."

Ko sem zadnjič bral v Prosveti, da je konvencija odobrila nadaljnjih \$15,000 za otroško bolnišnico v Sloveniji, sem se spomnil na svetopisemsko zgodbo o usmiljenjem Samaritanu...

Zvonove so Švabi vse pobrali - po dolini. Ne pa po hribih, kjer so ta roparski čin prepredili partizani. Tako je v pismu!

Jaz za svojo osebo sem trdno prepričan, da je bolj pametno verjeti dvema Slovenkama iz Jugoslavije, kot pa vsem prerokom jetičnih idej in pa vsem importiranim kaplančkom...

Slovenska narodna podpornica jednota pa je lahko ponosna, da je igrala vlogo usmiljenega Samaritana. Krogi, ki z visokih prižnic slovesno oznanjajo krščansko ljubezen in usmiljenje...

Leta 1841 je dr. James Braid v Manchesterju zatrdil, da se vsa dejstva, ki se pripisujejo magnetizmu, fiziološkega in psihičnega, lahko razložijo z hipnozo...

so v Tibetu poznali "prenašanje volje" v davni. Tudi o sibirskih nomadnih trdijo to. Kar po poznamo v naših krajih in s čimier se je znanost dovolj bavila, da lahko govori, se je začel v osemnajstem stoletju in je bilo takrat znano pod imenom "mesmerizem" po zdravniku Mesmerju.

Friderik Anton Mesmer je bil rojen 23. maja 1733 v Weilu, malem mestecu ob Reni, je študiral medicino na Dunaju pod slavni profesorji kot Van Swieten, De Haen in dr. ko je dosegel doktorat, je začel prakticirati v avstrijskem glavnem mestu. V tistih časih je bila astrologija in velikih casteh in tudi Mesmer je verjel, da vplivajo zvezde na človeka s svojim "magnetizmom". Tako je prišel do zaključka, da bi se boleznili lahko "magnetično" zdravile. V nekaterih slučajih je dosegel s svojim magnetom presenetljiv uspeh.

Leta 1776 se je v Švici seznanil z duhovnikom Gassnerjem, ki je zdravil "magnetično" brez magnetov, namreč s polaganjem rok, z gladenjem čela, z božanjem. Že mnogo prej je Paracelsus, čigar pravo ime je bilo Theophrastus Bombast von Hohenheim, učil, da izpuhtevanje zvezde in magneti nekako eno manciacijo, v šestnajstem stoletju pa je čislani J. B. Helmont do dal, da prihaja tak fluid tudi iz človeškega telesa.

Tega nauka se je oprijel Mesmer. Misli je, da imajo nekateri ljudje več moči od drugih in da je on eden tistih, ki od dajajo dovolj takega fluida, da lahko zdravijo bolnike. Ampak že on je spoznal, da se le nekateri boleznili vdajo njegovi metodi; nobene zlomljene kosti, nobene jetike, nobenega raka ni mogel ozdraviti na ta način. Toda tudi dejanski uspehi mu niso pomagali vpričo drugih zdravnikov, ki so ga smešili in označili za šarlatana.

Leta 1778 se je preselil v Pariz in začel tam prakticirati. Kmalu je bilo vse mesto polno stori in njegovem zdravljenju in ponovilo se je, kar se je bilo zgodilo na Dunaju. Bolniki so se pehali k njemu, zdravniška fakulteta ga je pa obsodila kot mazača. Razburjenost je tako dokopala, da se je morala vlada vmešati. Medicinci so zahtevali, da se mu prepove zdravljenje sploh, toda tako daleč se vlada ni upala, zakaj med njegovimi bolniki je bilo mnogo zelo vplivnih ljudi in celo kraljica Marie Antoinette.

Sestavili so torej komisijo, ki naj bi preiskala zadevo in podala poročilo. Vanjo so bili imenovani tako odlični ljudje kakor A. L. Lavoisier, Baillie, dr. Guillotine (ki je pozneje izumil morilni stroj, imenovan po njem) in naš Benjamin Franklin, ki se je prav tedaj kot zastopnik Amerike mudil v Parizu. Komisija je izdelala obširno poročilo. Priznala je mnogo uspehov, ki jih je Mesmer dosegel, zavrnila pa je mnenje, da prinaša ozdravljenje kakšen skrivnosten fluid ali življenjski magnetizem. Mesmer je čez nekaj časa zapustil Pariz in je leta 1815 umrl v Meersburgu v Švici.

Za nekaj časa je bil magnetizem, mesmerizem in potneje dilizem pozabljen. Ampak tudi patam so prihajala na dan nove navadna ozdravljenja, ki so navajala nekatero zdravniko, da se poglabljali v to snov. Več se poglabljali v to snov. Več se poglabljali v to snov. Več se poglabljali v to snov.

Leta 1841 je dr. James Braid v Manchesterju zatrdil, da se vsa dejstva, ki se pripisujejo magnetizmu, fiziološkega in psihičnega, lahko razložijo z hipnozo. (Daje na 2 strani)

